KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

URHO KIERIMO
Vastaava päätoimittaja
Turku, puh. 490

RURIK PITKÄNEN
Toimitussihteeri
Liisankatu 27, E 10 - Puh. 38 154

N:o 7
Heinäkuu

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa
Hinta 20 markkaa koko vuodelta

43. vuosikerta 1938

JOHN SUNDBERG

* 26. III. 1875 — † 18. VI. 1938

Toimittaja John Sundberg kuoli Helsingissä kesäkuun 18 päivänä 63 vuoden ikäisenä. Jo kuluvan vuoden alussa hän oli sairaalloinen. Maaliskuun lopulla hän joutui sairaalaan, missä tauti todettiin pitkälle kehittyneeksi syöväksi. Suurena Jumalan rakkautena vainaja piti sen, että hänen oli suotu kuukausia kestävän hivuttavan taudin yhteydessä kypsyä lähtöä varten.

Kaikki tämän lehden lukijat — aivan nuorimpia ehkä lukuunottamatta — tuntenevat, kuka John Sundberg oli. Kuka ei esim. tuntisi hänen viittomakielistä nimeään, joka kuulleman mukaan merkitsi sen puseron etumusta, johon puettuna hän 5-vuotiaana tuli Manillan kouluun Tukholmaan.

John Sundberg kuului niin sanoaksemme kantahelsinkiläisiin. Hänen isällään oli ollut kauppaliike Valtioneuvoston torin varrella. Kun John varhaisessa lapsuudessaan kuuroutui vaikean sairauden vuoksi, lähetettiin hänet Ruotsiin kouluun, jota hän sitten kävi 7 vuotta, asuen koulun johtajan luona. Hän oppi puhumaan niin selvästi ja myös puhetta huomaamaan, että monet kuulevat eivät luulleet olevansa tekemisissä kuuromykän kanssa, kun ensi kertaa tapasivat hänet. Hän oli myös jatkanut opintojaan niin, että hänen tietomääränsä opintojen päätyttyä lähenteli ylioppilaan tietoja.

Kun hän vuonna 1902 ensi kerran oli tullut kosketuksiin Helsingin kuuromykkäinyhdistyksen kanssa, oli hän samalla löytänyt sen työkentän, jolla hän elämäntyönsä tuli suorittamaan. Vuonna 1907 hänestä tuli Helsingin yhdistyksen puheenjohtaja, jolla paikalla hän toimi vuoteen 1936. Alun alkaen hänen onnistui valaa uutta elämää yhdistyksen toimintaan, joka laajeni laajenemistaan yhdistyksen saadessa myös oman huoneuston ja sen talouden päästessä yhä vankemmalle pohjalle.

Vanhan hautausmaan kappelista John Sundbergin ruumiinsiunaustilaisuudessa.

Vuonna 1907 John Sundberg valittiin Suomen Kuuromykkäinliiton asiamieheksi, missä toimessa hän oli vuoteen 1920. Hän teki tällöin lukemattomia matkoja eri puolille maatamme. Hän piti ahkerasti esitelmiä, järjesti paikallisyhdistyksiä, huolehti kuuromykkien lasten lähettämisestä kouluihin sekä työpaikkojen hankinnasta koulunkäyneille. Monella muullakin tavalla hän auttoi kuuromykkiä. "Tidskrift för Dövstumma" lehden toimittajana hän oli vv. 1906—1936 sekä jonkin aikaa myös "Kuuromykkäin Lehden" toimittajana. Helsingin kuuromykkäin Kirkkoneuvostoon hän kuului sen perustamisesta alkaen. Rovasti Nyberg-vainaja antoi hänelle monessa yhteydessä tunnustuksensa siitä tuesta, jota Sundberg asiantuntemuksellaan antoi kuuromykkäin matkapapin toiminnalle. Nykyiselle papille Sundberg niinikään oli ikäänkuin yhdysmiehenä auttaen perehtymään niihin työtapoihin, joita arvaamattoman pian poissiirtyneellä edeltäjällä oli ollut.

Sundberg seurasi myös joskus matkapappia hänen käydessään ruotsalaisseuduilla.

John Sundbergin lempilapsi oli kuitenkin Avikin vanhainkoti, jossa hänen sairauttaan suurimmalla myötätunnolla seurattiin ja jossa hänen poismenonsa raskaimmin tunnetaan. Hän olikin mukana kodin asioissa ensimmäisistä perustamisvaiheista alkaen niin kauvan kuin terveyden päiviä riitti. Siellä oli toimintamahdollisuuksia silloinkin, kun muualla ovet sulkeutuivat.

Viime aikoina — kipuvuoteen äärellä — Sundberg ja hänen rakastamansa kohtalotoverit jälleen näyttivät löytäneen toisensa.

Poismennyttä jäi lähimpinä omaisina suremaan kaksi sisarta, joista toinen perheineen.

John Sundbergin hautaus.

Jo kolme päivää kuoleman jälkeen siunattiin John Sundbergin maallinen maja haudan lepoon. Se tapahtui tiistaina 22 päivänä kesäkuuta Helsingin vanhan hautausmaan kappelissa. Tilaisuus oli kaunis ja mieliinpainuva.

John Sundbergin viimeinen leposija Helsingin Vanhalla hautausmaalla.

Ruumiinsiunauksen suoritti vanha rovasti Walter Lampén, joka vuosikymmenet on suorittanut papilliset palvelustehtävät Sundbergsuvussa. Rovastin lähtökohtana olivat rakkauden apostolin Johanneksen sanat 1. kirjeessä: "Älkäämme rakastako sanalla ja kielellä, vaan teossa ja totuudessa". Erittäin kauniisti hän tehosti sitä, kuinka se hiljainen työkenttä, jolla vainaja oli uurastanut, oli sellainen, jossa ei voikaan rakastaa sanalla ja kielellä. Sitä uhrautuvampaa oli vainajan työ ollut teossa ja totuudessa.

Omaiset laskivat ensimmäisen seppeleen. Siinä oli sanat: "Rikkain ei ole se, joka on paljon säästänyt, vaan se, ken paljon on antanut". Suomen Kuuromykkäinliiton seppelettä laskettaessa tarkastaja J. K. Palomaa puhui lämmöllä edesmenneen muistolle. Helsingin kuuromykkäin auttajayhdistyksen ja Avikin vanhainkodin seppeleitä laskettaessa rouva Elma Ignatius tulkitsi niiden kiitollisuuden tunteita, jotka olivat olleet lähellä poismennyttä hänen työkentällään. Vielä laskettiin seppeleet Helsingin Kuuromykkäinyhdistyksen, Kirkkoneuvoston, K.U.L:n, O.Y. Surduksen, Kööpenhaminan kuuromykkäinyhdistyksen vuodelta 1866, Hangon ja Porvoon kuuromykkäinyhdistysten, tark. Palomaan, past. Paljakan ynnä monien muiden yksityisten henkilöiden puolesta sekä kotimaasta että ulkomailta.

Se seikka, että hautaus oli niin pian, aiheutti, että monella halukkaalla järjestöllä ja yksityisellä ei ollut mahdollisuutta päästä John Sundbergia viimeiselle matkalle saattamaan.

SÄVELE ANTERO ANGERVO

Heinäkuun 1 p:nä kuoli Rymättylän Ruokorauman Länsitalon tilalla taiteilija Sävele Antero Angervo

Hän oli syntynyt huhtik. 5 p:nä 1879 Luonnonmaalla Käkölän Ylitalossa. Sairastettuaan puolen vuoden vanhana vaikean kuumetaudin menetti hän silloin kuulonsa ja myöskin puhetaidon. Tämän johdosta hän joutui käymään Turun kuuromykkäin koulun, missä saavutti melkein täydellisen puhekyvyn. Jo lapsena ilmeni hänessä huomattavat taiteelliset taipumukset. Näitä kehittääkseen hän kävi Turun Taideyhdistyksen piirustuskoulun sekä suoritti tämän jälkeen Ateneumin kurssin. Hän olikin tunnettu muotokuvamaalarina, mutta varsinkin

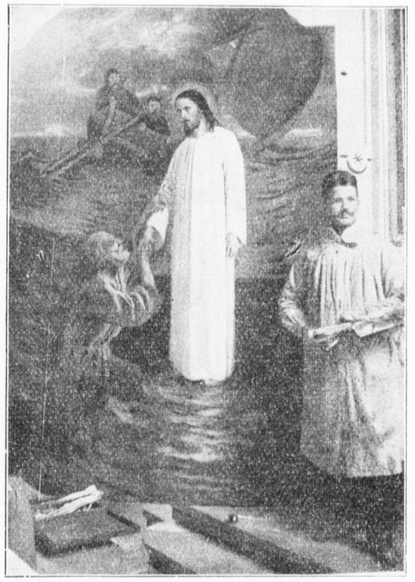

Sävele Angervo alttaritaulua maalaamassa.

jäljentäjänä hän oli erittäin taitava. Hänen maalauksiaan on monissa kodeissa Turussa ja muuallakin. Myös suurempiin töihin hän ryhtyi. Niinpä on hänen käsialaansa Merimaskun kirkon alttaritaulu.

Oppilaana hän on piirtänyt Turun K.m. koulun opettajain huoneeseen Lönnrotin, Topeliuksen, Snellmanin, Runebergin, Martti Lutherin ja "Effata" j.n.e. kuvia. Maalannut öljyvärillä Oskar Malmin, piispa Alopeuksen, D. F. Hirnin, A. I. Savolaisen ja E. J. Pesosen y.m. muotokuvia.

Isänsä kuoleman jälkeen muutti hän Ruokorauman Länsitalon tilalle Rymättylään, missä hän asui kuolemaansa asti. Vainaja oli tunnettu Turun kuuromykkäinyhdistyksen innokkaana toimihenkilönä. Hän oli luonteeltaan hiljainen ja rauhallinen sekä käytökseltään erittäin miellyttävä, joten hänellä oli paljon hyviä ystäviä. Lähinnä jäivät poismennyttä kaipaamaan sisar ja neljä veljeä perheineen.

KUUROMYKKÄIN AMMATTIKOULUN SUUNNITTELUSTA JATKO-OPETUKSENA

(Jatk. n:osta 5, s:lta 55.)

Kuuromykille annettavaa ammattiopetusta varten ei tarvita uutta lakia, vaan tulisi sen tapahtua voimassaolevan oppisopimuslain ja valtioneuvoston oppisopimuslain soveltamisesta tekemän päätöksen puitteissa, joissa ammatinharjoittajan ja oppilaan välinen suhde yleisine

Mikkelin kuuromykkäinkoulun päättäneet oppilaat opettajineen.

määräyksineen, oppisopimuksesta johtuvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen, oppisopimuksen purkamisineen, seuraamuksineen lain rikkomisesta ja erinäisine säännöksineen sekä ammattioppilaslautakunnan ja ammattientarkastuksesta annettuine tehtävineen on säädetty.

Kuuromykät käyvät varsinaista kouluansa kahdeksan vuotta, jolla ajalla koulun tarkoituksena on antaa oppilailleen kansakoulun oppimäärää vastaavat tiedot, sikäli kuin se heidän kehityskyvynsä nähden on mahdollista. Kaikilla luokilla ei kuitenkaan voida saavuttaa tätä päämäärää, vaan jäävät opetettavat tietomäärät pienemmiksi kuin kansakoulussa, jonka vuoksi oppilaiden koulussa saamansa tietopuolisen opin lisäksi tulisi saada täydennystä jatko-opetuksen muodossa. Heille olisi nyt opetettava sellaisia aineita, joista on hyötyä elämässä. Tietopuoliset aineet olisi saatava läheiseen kosketukseen heidän valitsemansa elämäntehtävän, ammattinsa kanssa. Näin annettaisiin heille lisää oppia, joka samalla palvelisi heidän käytännöllistä työtään. Kuuromykkäin jatko-opetuksen ohjaaminen tähän suuntaan vastaisi täydellisesti kuuromykkäin sivistystarpeita. Tämä opetus olisi annettava kuuromykille perustettavassa omassa koulussa.

Kuuromykkäin ammattioppilaiden tietopuolinen opetus on annettava heitä varten perustettavassa ammattikoulussa, joka on järjestettävä kuuromykkäinkoulun yhteyteen. Sen tulisi toimia kuuromykkäinkoulussa itsenäisenä kouluna ja sen johtajan tai jonkun opettajan johdossa ja valvonnan alaisena omine asetuksineen ja ohjesääntöineen sekä oppisuunnitelmineen. Sen perustamisen ja ylläpitämisen tulisi kuulua valtiolle.

Mitä ammattikoulun paikkaan tulee, lienee Turun kaupunki siihen sopivin, sillä siellä on suuria ensiluokkaisia ammatinharjoittajain työhuoneita ja kuuromykkäinkoulu.

Oppivelvollisuuslain mukaan myöskin kuuromykät ovat oppivelvollisia sinä kalenterivuonna, jonka kuluessa he täyttävät seitsemän vuotta. Koulusta päästyään kahdeksan vuoden kuluttua he ovat siis 15 vuotiaita, joka on alin ikäraja. Vuosina 1934 ja 1936 sai ainoastaan yksi poikaoppilas tässä iässä päästötodistuksen suomenkielisestä koulusta. Mutta jo 16-vuotiaiden kolmen kuuromykkäinkoulun päättäneiden poikain lukumäärä nousi v. 1934 yhdeksään ja neljän koulun lukumäärä v. 1936 oli yksitoista. Seitsemäntoista vuoden ikäisinä pääsi neljästä koulusta (Turun, Kuopion, Oulun ja Mikkelin) v. 1936 14 poikaa, kahdeksantoista vuotiaina 11, yhdeksäntoista vuoden vanhoina 7 ja kahdenkymmenen ikäisinä 2.

Päästäkseen oppilaaksi ammattikouluun tulee siihen pyrkijän työskennellä käsityössä tai teollisuudessa ja olla 15 vuotta täyttänyt, mutta ei vanhempi kuin 23 vuotta, joten edellä esitetyt tiedot oppilaiden iästä käyvät yhteen kouluun pyrkivältä vaadittavan ikärajan kanssa.

Ammattikouluun tulisi ottaa oppilaita joka toisena vuotena 15, joten kolmantena vuotena heidän lukumääränsä kohoaisi 30. Neljännen vuoden loputtua, jolloin 15 oppilasta pääsisi koulusta, tulisi taas uusia oppilaita 15. Näin tulisi koulun oppilasmäärä olemaan kahden ensimmäisen toimivuoden jälkeen aina sama, nimittäin 30. Koulu voi alkaa 10:llä oppilaalla ja ottaa taas kolmantena vuotena 10 oppilasta lisää, joten oppilasmäärä tulisi olemaan aina 20.

Lukuvuoden ja lukukausien pituudet ammattikoulussa tulisi olla yhtä pitkät kuin kuuromykkäinkoulussa ja niiden tulisi alkaa ja päättyä samoina aikoina kuin mainitussa koulussa. Niistä seikoista johtuen pitäisi oppilaiden ammattityövuosi alkaa kesä-, heinä- tai elokuussa.

Porvoon kuurojenkoulun päättäneet oppilaat opettajineen.

Tietopuolista opetusta, jonka tulee liittyä oppilaan ammattityöskentelyyn, tulisi ammattikoulussa antaa oppilaiden käsityskyvyn mukaisesti seuraavissa aineissa: äidinkielessä ja kirjoituksessa, ammattiopissa, ammattitaloudessa, kansalaistiedossa, ammatti-terveysopissa, ammattilaskennossa, ammattipiirustuksessa ja kirjanpidossa. Ja olisi eri oppiaineissa käytettävä mahdollisuuden mukaan paljon havainto-opetusta. Sitä paitsi tulisi oppilaille varata tilaisuutta voimistelu- ja urheiluharjoituksiin sekä ilmanvaihtoihin.

Niinkuin tästä huomataan tulisi tietopuolisen opetuksen tukea oppilaiden käytännöllistä työtä ja kulkea eri latua kuin kuuromykkäinkoulussa.

Tietopuolista opetusta koulussa olisi annettava neljänä tai kolmena oppivuotena tarpeen mukaan, mikäli mahdollista ryhmittäin ja viikottain enintään yhtä oppilaan työpäivää vastaavana aikana ja olisi opetus sovitettava päivätunneille. Ryhmittelyn tulisi tapahtua, mikäli mahdollista, oppilaiden ammatten ja lukumäärän mukaisesti.

Kun ammattikoulu toimisi kuuromykkäinkoulun yhteydessä siten, että siellä annettaisiin oppilaille tietopuolista opetusta, mutta ei täysihoitoa, niin tulisi heidän ulko-oppilaina asua hoitokodeissa, niinkuin kuuromykkäinkoulun oppilaatkin. Hoitokodeille olisi silloin maksettava johtajan harkinnan mukaan heidän asunnostaan ja täysihoidostaan. Näin voitaisiin oppilaat majoittaa hyviin koteihin, joissa huolehdittaisiin heidän kasvatuksestaan. Tämä oppilaiden ylläpitomuoto tulisi myöskin huokeammaksi kuin oman oppilasasuntolan perustaminen hoitajineen ja palvelijoineen.

Opetus kaikissa kuuromykkäinkouluissa on maksuton, mutta asunnosta, ravinnosta ja hoidosta suoritetaan kustakin oppilaasta 200 markan suuruinen vuosimaksu. Päästyään kuuromykkäinkoulusta ovat oppilaat edelleen vähävaraisia ja ammattikoulussa samassa asemassa kuin ennenkin, joten heidän tulisi saada maksuton opetus. Kun vanhemmat ja kunnat eivät haluaisi enää suorittaa oppilaasta koululle vuosimaksua, olisi asunto, ravinto ja hoito annettava koulussa maksuttomasti. Vanhempia kohdanneen kovan koettelemuksen, lapsensa kuuromykkyyden vuoksi ei tuota pientä vuosimaksua ole tahdottu korottaa, vaan pikemminkin ollaan taipuvaisia poistamaan se. Näin ollen ammattikoulun oppilaille olisi annettava ensimmäisenä, toisena ja kolmantena oppivuotena vapaa täysihoito. Neljäntenä vuotena saisivat he itse palkastaan suorittaa sanotun hoitomaksun. Sitä vastoin tulisi oppilaan huoltajan varustaa hänet sellaisella vaatetuksella kuin koulun ohjesäännössä on määrätty käyttämällä siihen myös oppilaan palkkausta.

Kohtuullista myöskin on, että koulun oppilaat saavat opetuksessa tarvittavat oppikirjat, vihkot, kynät ynnä muut pienemmät koulutarpeet ja lääkärinhoidon ilmaiseksi sekä että he saavat matkustaa valtion kustannuksella valtionrautateillä kolmannessa luokassa kou-

luun tullessaan sekä lomalle, kuten kuuromykkäinkoulussakin on määrätty annettavaksi.

Silmällä pitäen oppilaan tulevaa elämää oppiajan jälkeen, tulisi häntä, sikäli kuin hänen tulonsa sallivat, kasvattaa säästäväisyyteen, kehoittamalla häntä viikkotuloistaan talletta-maan osan pankkiin. Säästöjään voisi hän käyttää opista päästyään työvälineiden hankintaan, sillä toisissa työpaikoissa tulee työntekijällä olla omat työvälineet. Mahdollisesti joku täysin oppinut voisi alkaa omankin liikkeen, jolloin säästöt olisivat tarpeen. Oman liikkeen perustaminen ei suinkaan ole mahdottomuus. Monet esimerkit todistavat sen. Esimerkiksi Berlinissä on useita kuuromykkiä vaatturimestareita, jotka hoitavat liikkeitään hyvin ja tulevat tyydyttävästi toimeen. He myöskin pitävät kuuromykkiä oppilaita, jotka käyvät Berlinin kaupungin kuuromykkäin jatkokoulua eli ammattikoulua.

Niinkuin jo mainittiin tulisi ammattikoulun johtajana olla kuuromykkäinkoulun johtaja tai opettaja sekä aineopettajina johtaja ja opettaja, joiden tulisi olla perehtyneitä siihen tai niihin oppiaineisiin, joita toimi tarkoittaa. Johtajalle olisi annettava vuotuinen palkkio ja opettajat toimisivat tuntiopettajina kuuromykkäinkoulun tuntiopettajan palkalla. Ammattipiirustuksen opettajiksi tulisi ottaa ensi sijassa ammatin erikoistuntijoita.

Kuuromykkäinkoulujen ylin johto kuuluu Opetusministeriölle ja Kouluhallitukselle, jossa on kuuromykkäin- ja sokeainopetuksen edustaja, joka tuntee kuuromykkäin opetus- ja kasvatusperiaatteet, jotka eroavat kuulevien lasten opetus- ja kasvatusmenetelmistä. Tästä johtuu, että mainittu tarkastaja ja Kouluhallitus parhaiten sopivat valvomaan kuuromykkäin ammattikoulua, jossa annetaan tietopuolistakin opetusta. Ennestään on jo Kouluhallituksen johdon ja valvonnan alaisena Nikkarilan kuuromykkäin tyttöjen talouskoulu ja suunniteltu poikain maatalouskoulu tulee myöskin saman johdon alaiseksi.

Nykyään ammattienharjoittaja ei mielellään ota oppilasta opetettavaksi alansa ammattilaiseksi, sillä oppisopimuslaki asettaa hänelle siinä suhteessa vaikeasti täytettävät ehdot. Sentähden hän vaatiikin opetustyöstä määrätyn maksun oppilasta kohden. Kun hän kuulevan oppilaan suhteen asettuu tälle kannalle, niin sitä suuremmalla syyllä hän toivoo saavansa opetuspalkkion kuuromykän oppilaan opettamisesta. Tämä onkin luonnollista, sillä kuuromykkää oppilasta on vielä vaikeampi opettaa kuin kuulevaa. Siinä hän saa kuluttaa kallista aikaansa suhteellisesti enemmän kuin kuulevan opetuksessa. Näin tulee oppilaan opetus maksamaan enemmän kuin hän työllään tuottaa tuloa työnantajalle. Tästä syystä onkin joskus suoritettu ammatinharjoittajalle korvausta kuuromykän oppilaan valmistamisesta ammattilaiseksi. Esimerkiksi lähes kolmekymmentä vuotta sitten Turun kuuromykkäin auttajayhdistys maksoi puuseppä- ja vaatturimestareille opetuksesta. Nytkin kuluvana vuotena valtio suorittaa kirjapaino Surdukselle 8,000 markkaa kuuromykkäin oppilaiden ammattiopetuksesta.

Niinkuin edellisestä selviää, tulisi valtion kustakin ammattilaisoppilaasta suorittaa ammattikoulun johtajan harkinnan mukainen ja Kouluhallituksen hyväksymä oppilasmaksu ammatinharjoittajalle, joka on ottanut kuuromykän oppilaakseen. Jos oppiaika on neljä vuotta, niinkuin se tavallisesti on, tulisi kolmesta ensimmäisestä vuodesta suorittaa maksu, mutta neljännestä ei enää tarvitsisi maksua antaa, sillä oppilas jo silloin on saavuttanut sellaisen työtaidon, joka tekee sen tarpeettomaksi. Hän tuottaa silloin työllään työnantajalle enemmän kuin opetusmaksun.

Työnantajalle suoritettavan opetusmaksun suuruus tietysti riippuu ammatista, oppilaan taipumuksesta ja yleensä sopimuksesta. Periaatteena kuitenkin olisi siinä pidettävä vuosittain alenevaa maksuasteikkoa.

Kun ammattialoilla on sellaisia kuuromykkiä, jotka eivät ole saaneet täydellistä asianmukaista ammattiopetusta, niin olisi suotavaa, että heille järjestettäisiin ammattikursseja. Sitä paitsi voitaisiin vanhoille täydellisen ammattiopin saaneille ja ammattikoulun käyneille järjestää heille sopivia kursseja. Niistä olisi arvaamaton hyöty heille elämässä. He pysyisivät siten edistyvän ammattiopetuksen tasalla.

Jos ammattikoulu voisi työskennellä kuuromykkäinkoulun talossa, niin olisi perustamiskustannuksia sangen vähän. Ainoastaan opetusvälineisiin ja vahtimestarin palkkioon tulisi varata kohtuullinen määräraha.

Kun ammattikoulu alkaisi syyskuun alussa, olisivat menot laskelmain mukaan noin 35,000 markkaa, jos koulussa on 10 oppilasta, ja noin 53,000 markkaa, jos koulussa on 15 oppilasta.

Ammattikoulun ensimmäisen koko vuoden menot tekisivät 10 oppilaasta 100,000 markkaa ja 15 oppilaasta 152,000 markkaa. Seuraavina vuosina ammatinharjoittajille suoritettavien oppilasmaksujen pienentyessä menotkin vähentyisivät.

Kyminlaakson K.m. V.- ja U:seura »Tähti» järjestää *jäsentenväliset kilpailut* Santaniemen saaressa heinäk. 24 p:nä. Lähtö Tiutisesta klo 11 ap. Perillä nuolenheittoa, fortunaa ja ravintolatarj. y.m. Kilpailuohjelma käsittää kolmiottelun (100 m juoksu, kuulantyöntö ja pituushyppy) ja erikseen 3,000 m juoksu. Palkintoina jaetaan hopealusikoita I—III ja I–II kustakin erikseen.

URHEILUOSASTO

KUL:n UINTIMESTARUUSKILPAILUT

pidettiin Tampereella heinäkuun 3 p:nä. Sää ei ollut kovinkaan veteen houkutteleva ja veden lämpökin oli vain + 16°. Osanottajia oli ilmoittautunut yhtä vähän kuin aikaisempinakin vuosina näihin mestaruuskilpailuihin, joten oli oikeaan osuttu toimenpide uintimestaruuskilpailujen lakkauttaminen tässä muodossaan. Niitä jatkettanee kansallisina kilpailuina, vailla mestaruuskilpailun vaativaa titteliä. Hyvä niinkin, kunhan vain ei uintiurheilua kokonaan unohdettaisi.

Tulokset ovat seuraavat:

Naisten 50 m vapaauinti:

I Maria Lehtimäki, Valpas	60,9
II Terttu Lindbom, T. K.-U.	62,0
III Sylvi Kangas, T. K.-U.	62,6

Miesten 50 m vapaauinti:

I Toivo Aittomäki, T. K.-U.	39,4
II Arvo Räikkönen, Vi K.-U.	42,1
III Niilo Rannikko, T. K.-U.	46,6

Naisten 100 m rintauinti:

I Terttu Lindbom, T. K.-U.	2.22,9
II Sylvi Kangas, T. K.-U.	2.25,3
III Maria Lehtimäki, Valpas	2.31,5

Miesten 100 m rintauinti:

I Veikko Koskinen, Tähti	1.58,7
II Toivo Aittomäki, T. K.-U.	2.09,8
III Arvo Räikkönen, V. K.-U.	2.39,5

Kilpailujen aikana oli uijilla ja muillakin halukkailla tilaisuus käyttää Tampereen uimalaitoksen saunaa verrytelläkseen kylmässä vedessä kangistuneita lihaksiaan. — Palkinnot jaettiin samana iltana pidetyssä illanvietossa. Niinä oli nyt kunniakirjojen asemasta mitaleja.

Hämeenlinnasta. Hei Ikiliikkuja, oikein ehtatuoreet kesäiset terveiset täältä idyllisestä Birger Jaarlin linnakaupungista ja sen piskuiselta H.K.-U:lta. Älähän nyt veikkonen kohauta olkapäitäsi. Muista, maasta se pieninkin ponnistaa. No Helatorstaina sitä juostiin oikein sydämen halusta murtomaata Ahveniston harjuja ylös ja alas. Ajatteles, että tuo voittamattomaksi luultu mies Paavo Niinikangas on voitettu. Niin se kävi, että vasta leivottuna ukkomiehenä Niinikankaan Paavo Hämeenlinnaan tuli suloinen nuorikko kainalossa. Joku jo ennätti arvailla, että tuskinpa Paavo juosta jaksaa kun juuri kuherrusmatkalla on, mutta pian otti Paavo heiltä luulot pois. Sulavasti ja vaivattomasti ukko Paavo meni. Poika-Paavot saivat nöyrästi katsella hänen kantapäitään. Tulokset otti toimitt. Pitkänen jo, ei vaivantunut enempää kynää pyörittämään. Arveli vaan, että kirjoittakoon se jolle se virka on uskottu. Tyttölyseolla sitten kilpailujen loputtua kokoonnuttiin palkintoja saamaan y.m. Helatorstaiaamuna sitä sattui pientä kommellusta. H.K.-U:n pää määrättiin asemalle vastaan herroja Pitkästä ja Vainolaa. Mutta istu ja pala, missä ukkelin silmät oli, kumpaakaan ei löytänyt. Pitkänen pääsi pujahtamaan ohi ja Vainola tuli autolla, mutta löytyihän molemmat kihot sitten Ahvenistolla. Ensi kerran sitten pamahti Ahvenistolla se KUL:n uusi pistooli. Valtavan vaikutuksen paukkuaikaansai, miehet kirmasi lähtöön kuin nuoret varsat. Pää vakuutti, että aivan vauhkoina miehet meni. Paavo Niinikangas siis se onnellinen oli joka johtaja Juurevan pokaalin haltuunsa sai vuodeksi. Hyvä uurna molempien uusille sormuksille. Sitten saivat kilpailijat vielä hienoja uushopeisia lautasia. Toimittaja Pitkänen alkoi esitelmöidä ja toi terveiset Päältään, joka jäi Helsinkiin. Aikaisemmin oli H.K.-U:n pää jo korvantaustaansa raapien sanonut, että Pitkänen lensi asemalta kuin „päätön", mutta osasipa „päätön" sentään pitää hyvän puheen. Vainolan Laurilta tuli yhtä ja toista isällistä neuvoa, jota sopii ottaa opiksi. Sitten pelattiin fortunaa ja heitettiin nuolta, joista tuleva rahallinen voitto lahjoitettiin KUL:n pohjattomaan säkkiin. Joku sanoi, että tämä H.K.-U.-seura on oikein edelläkävijä.

Ensimmäisenä H.K.-U. tänä keväänä kilpailut järjesti. Ensimmäisen kerran KUL:n paukku pamahti. Ensimmäisenä pokaalista kilpailtiin. Sopiipa vähän nokkaa nostaa. Silittäen urheiluissa harveneita hapsiasi kaikella kunnioituksella *Miina.*

Jyväskylän K.m. Urheilijain kansalliset yleisurheilukilpailut pidettiin Jyväskylän urheilukentällä klo 15. Kilpailuja suosi kaunis sää, mutta heitto- ja hyppypaikat olivat huonoja. Tuloksista mainittakoon:

100 mtr juoksu: 1. Gustaf Lillhannus, Vaasa 12,6; 2. Evert Viitala, Vaasa 3,5 m jälessä; 3. Aleks. Savolainen, Kuopio 6,25 m jälessä.

400 mtr juoksu: 1. G. Lillhannus 58,2; 2. A. Savolainen 62,3; 3. Simo Vuorimies, Jyväskylä 64,1.

1,500 mtr juoksu: 1. Toivo Ala-Kilponen, Vaasa 4.40,1; 2. Seppo Heikkinen, Jyväskylä 4.45,7; 3. Paavo Hantunen, Jyväskylä 5.16,9.

Kuula: 1. Eero Ojala, Vaasa 10,73; 2. E. Viitala, Vaasa 10,61; 3. Matti Turja, Vaasa 9,93.

Keihäs: 1. E. Ojala 51,32; 2. E. Viitala 43,35; 3. Arvo Vuorenmaa, Jyväskylä 43,00.

Korkeus: 1. A. Savolainen 155 cm; 2. G. Lillhannus 150 cm; 3. A. Vuorenmaa 145 cm.

Seiväshyppy: 1. E. Ojala 2,75; 2. S. Vuorimies 2,75; 3. G. Lillhannus 2,65.

Pituushyppy: 1. E. Viitala 5,55; 2. A. Savolainen 5,50; 3. G. Lillhannus 5,40.

Kolmiloikka: 1. E. Viitala 11,94; 2. E. Ojala 11,17; 3. A. Vuorenmaa 11,07.

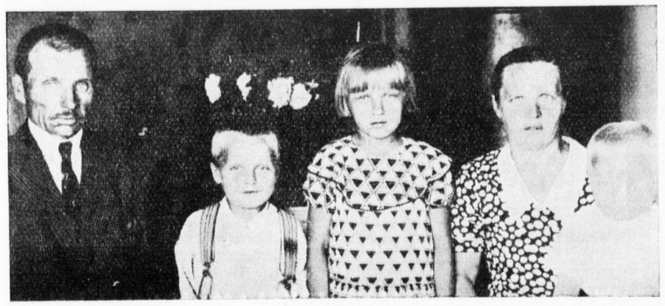

Eino Maunula perheineen. Isäntä Maunula täytti 55 v. 10. 7. 1938.

HILJAINEN MAANVILJELIJÄ

Lehdessämme on harvoin nähty kerrottavan maamme itsenäisistä kuuromykkämaanviljelijöistä, joita on harvassa. Ennen on tässä lehdessä tullut monelle tunnetuksi Satakunnan alueella olevat Ritalan, Kuutin y.m. yritteliäisyydet maanviljelijöinä. Siksi sopinee nyt lisätä tähän yksi muuallakin toimivista. Uudenmaan läänissä, Orimattilan pitäjän Koskusen kylässä on eräs km. maanviljelijä, josta on syytä lähemmin mainita.

V. 1883 heinäk. 10 p:nä syntyi Koskusen kylän Maunulan talossa Eino Paavo Maunula. Hänen ollessaan vuoden vanha, tuli vanhemmille ja hänelle itselleen ankara isku. Silloin kovassa aivokuumeessa meni pojalta kuulo. Hänestä tuli kuuromykkä. Vähän isommaksi tultuaan ei hän huomannut kuuroudesta olevan ikävyyttä, vaan hän kulutti aikaansa ahkerasti työskennellen, etupäässä käsitöissä. Minkä esineen tahi kalun isänsä teki, hän teki samoin. V. 1894 hän pääsi Kuopion Kuurojenkouluun. Silloin alkoi elämä olla paljon valoisampi pojalle ja suureksi iloksi lähimmille sukulaisille. Koulussa hän oppi puhumaan. Koulusta pois päästyä v. 1902 hän antautui kotitalonsa työhön. Hänestä tuli taitava työntekijä joka pystyi kaikkeen, mitä maataloudessa yleensä tarvitaan. Hän otti osaa käsityökursseihin, jotka kestivät 3½ kuukautta. Paikallisiin maatalousnäyttelyihin otti hän osaa useilla valmistamillaan esineillä, saaden kiittäviä arvosteluja, joista on todisteena kunniakirjat.

Mentyään naimisiin neiti Lydia Mattilan kanssa v. 1917 he asustivat vielä kotitalossaan vuoteen 1920 saakka, jolloin muuttivat uuteen vasta rakennettuun kotitaloonsa, joka sijaitsee noin 1½ km päässä vanhasta kodista. Uuden talon ympärillä olevat pellot eivät olleet silloin mitenkään hyvässä kunnossa. Tämä johtui siitä, että ne olivat kauvan olleet riidan alaisina paikkakunnalla tapahtuneen isonjaon vuoksi, jolloin entiset omistajat joko jättivät pellot metsiä kasvamaan tai käyttivät ryöstöviljelyä (eli laihduttivat peltoja) siinä epätietoisuudessa kelle lopullisesti alueet kuuluisivat. Lopullinen päätös tuli v. 1920. Viljelysalueitten uudelleen kuntoon saattaminen vaati siis ankaria ponnistuksia vuosien mittaan. Samoin muiden tarpeellisten rakennusten pystyyn saattaminen.

Tilan yhteispinta-ala on vain 41 hehtaaria, josta viljelysmaata on nyt yli 20 hehtaaria. Tilalla on nykyään 3 hevosta, 10 lypsylehmää, 1 sonni 10 lammasta, 30 kanaa y.m. Lypsykarja ja sonni ovat Länsisuomalaista jalostetta. Tilan pääasiallisin tulo riippuu maitotuotannosta.

Tampere-Helsinki. Kaupunkiottelu pidettiin Tampereella heinäk. 3 p:nä K.U.L:n uintimestaruuskilpailujen yhteydessä. Tampereen K.-U:t voittivat 48 pisteellä helsinkiläisten 37 pistettä vastaan, siitä huolimatta, että Helsingissä jo kevättalvesta asti oli tehty voimallista työtä tamperelaisten »lyömiseksi». Tamperelaiset ovat edistyneet vuosi vuodelta. Erittäinkin V. Kaurela näyttää olevan entistä paremmassa kunnossa, mikä on ilahduttavaa näin kuurojen MM-kilpailujen aattovuonna. — Tampere voitti toisen kerran kaupunkien välisen kiertopalkinnon. Tuloksista mainittakoon:

100 m: V. Kaurela, Tre 11,8; B. Ahlbäck, Hki 1/2 m jäljessä; E. Helminen, Hki 12,1. 800 m: P. Valtari, Tre 2.12,2; L. Koivisto, Hki 2.13,7; V. Lehtonen, Hki 2.15,7. 3000 m: P. Valtari 9.48,2. Korkeushyppy: V. Lehtonen ja M. Karp, Tre 170; V. Kaurela 160. Kuulantyöntö: V. Kaurela 12,80 (ulkopuolella kilpailun 13,30); L. Luoto, Hki 10,86. Kiekonheitto: V. Kaurela 36,59; L. Luoto 30,85. Pituushyppy: V. Kaurela 615; B. Ahlbäck 584; E. Helminen 581; M. Karp 573. 1000 m viesti: Helsinki (Entelä, Ahlbäck, Helminen ja Lehtonen) 2 20,2; Tampere 2.22.

Itä-Karjalan Kuurot Urheilijat järjestävät jäsentenväliset kilpailut Raviradalla Joensuussa lauantaina elok. 20 p:nä klo 12. Kilpailulajeina 100 ja 3,000 m juoksut, pituushyppy y.m. Naisille 100 m juoksu ja pituushyppy. Talossa on klo 19 palkintojenjakoiltama vaihtelevalla ohjelmalla. Pääsymaksu on 5: —. Tervetuloa Karjalan kuurojen kesäjuhlille!

Johtokunnan puolesta: *Otto Simonen.*

LAPPEENRANNASTA

Kesäkuun 4—6 p:nä vietti Lappeenrannan-Lappeen kuurom. yhdistys 30 vuotisjuhlaa L:rannan Lönrotin kansakoulun juhlasalissa. Tilaisuutta varten juhlasali oli Suomen lipuin ja köynnöksin koristettu. Osanottajia oli runsaasti alun toista sataa eri puolilta Suomea ja juhlijoita suosi kaiken aikaa mitä kaunein sää ja mieliala oli hyvin innostunut. Lauvantaina oli tutustumisilta sikäläisellä kansakoululla. Tutustumistilaisuudessa tapahtui, että entiset luokkatoverit kohtasivat toisensa ensimäistä kertaa koulunsa päätyttyä vasta 34 vuoden perästä. Samana iltana piti past. Otto Myyryläinen hartaushetken ja asessori Gumerus selosti kartan avulla kristinuskon leviämistä Suomessa ja rva Arasola tulkitsi viittomalla puheen yleisölle. Rva Lyyli Laitiainen esitti yhteislaulua ja lausui tilaisuutta varten sopivan runon, jonka kuuleva rva Arasola tulkitsi viittomalla sen sisällön yleisölle. Ja lisäksi tarjottiin yhdistyksen puolesta juhlijoille ilmaiset alkajaispullakahvit.

Sunnuntaina klo 13 oli Jumalanpalvelus L:rannan kaupungin kirkossa, jossa pastorit O. Myyryläinen ja U. Paljakka sekä rovasti Kallio saarnasivat. Jälkimmäinen puheensa ohessa käytti yksinomaan sormikieltä. Jäykästi, aivan kuin mongertamalla kävi sormiaakkoskieli Lappeen kaupungin rovasti Kalliolta, mutta kaikille hyvin ymmärrettävästi se sujui. Tämä entinen venäläinen L:rannan kaupungin kirkko, jossa hartaustilaisuus suoritettiin, on siinä suhteessa erikoinen että sisäänastujan silmiä kohtaa ensimmäisenä sopivin värisommitelmin ikkunalasiin upotettu miehen korkuinen ristiinnaulitun Vapahtajan kuva. Lieneekö sellaista tavattavissa muualla Suomen kirkoissa? Klo 16 alkoi varsinainen juhliminen 30 vuotiaan kuurom. yhdistyksen kunniaksi. Tervehdyspuheen piti k:va rva Häkkinen ja juhlapuheen past. U. Paljakka. Lauluja esitti kuuroista kokoonpantu kuoro rva L. Laitiaisen johdolla. Kuulemattomien äänetöntä viittomalaulua tulkitsi muille juhlaan saapuneille kuuleville rva Arasola. L:rannan k.m. yhdistyksen kunnianarvoisa monivuotinen puheenjohtaja k:va rva Manti Tiili selosti 30 v. historiikkia. Ja juhlapuheen piti past. U. Paljakka ja vielä lisäksi pitivät puheita Lappeen pitäjän ap. past. Tarvainen, sekä kirkkoherra Kivekäs ja joitten puheet välitti viittomalla rva Arasola. Esitelmän piti toimittaja Rurik Pitkänen. "Maratonmaisen" pitkä oli esitelmä Suomen sotahistoriasta, mutta vielä pitempi ja tuskallisen kohtalokas oli se elämän ja kuoleman välillä häilyvä synnytystuska ennen kuin Suomi saavutti täydellisen kansallisen olemassa olonsa ja itsenäisyytensä, joten esitelmöitsijälle tunnustus isänmaallisesta puheesta. Raittiudesta esitelmöi rva I. Arasola. Puhuja esimerkeillään selvitteli kuuljakunnalle väkijuomien turmiollista vaikutusta ihmiskuntaan ja varoitti kavahtamaan sitä. Väkijuomat ovat näöltään viatonta ja vaaratonta välkkyvää nestettä, mutta siitä huolimatta salakavalaa ja monessa muodossa mittaamatonta turmiota tuottavaa myrkkyä, joten meidän on viisainta ottaa vaarin raittiuspuhujan varoituksista ja suhtautua kunnioittavasti Hänen Majesteettiinsa Kuningas Alkoholiin — kiertämällä ja kaartamalla sitä niinkuin kissa kuumaa puuroa. Kunniajäsenkirjojen jaon toimitti past. Myyryläinen. Niitä saivat uskollisesta toiminnasta L:rannan k.m. yhdistyksen hyväksi seuraavat henkilöt: L:rannan k.m. yhdistyksen monivuotinen puheenjohtaja k:va rva Manti Tiili, joka sai kunniakirjan kanssa elävän ruusun, kuuleva Kustaa Laitiainen, k.m.t Matti Teitto, Ville Laitiainen ja Eeva, Juho ja Mikko Partanen. K. mykkäin kuoro esitti viittomalla Maamme laulun rva L. Laitiaisen johdolla ja loppupuheen piti M. Tiili. Virren veisuusta piti huolen U. Paljakka. Tämä eri k.m. yhdistyksiltä edustajainsa kautta, sähkein y.m. niin monessa muodossa kunnianosoitusten kohteeksi joutunut L:rannan kunnian arvoisa k.m. yhdistys muisti juhlijoita taas ilmaisella lopettajaiskahvilla.

Maanantaina tekivät juhlille saapuneet retken Imatralle. Kuten arvatakin saattoi, oli Imatra monelle suuri vetonumero. Pieneksi on Imatran koski huvennut, kuten vakuuttivat ne, jotka ennemmin ovat käyneet siellä. Sen kuohuissa ei enää ole paljon sitä ihmisten mieliin vaikuttavaa tenhoa, kuten nuoruusvuosinaan, vaan näytti siltä kuin olisi se tutiseva vanhus. On ajan kysymys, koska se vetää viimeisen henkäyksensä, jolloin me luultavasti myös tulemme kunnioittamaan läsnäolollamme sen hautajaisia. Imatran kosken alapuolella tyvenen suvannon rannalla metsikössä osalle meistä past. O. Myyryläinen piti hartaushetken yllämme kaartuvassa luonnon temppelissä. Saarnansa oheessa hän osoitti Jumalan kätten lajirikkaita töitä luonnossa. Luonnon helmassa saarnatessa on siinä se hyvä puoli, että Jumal' käsite tulee paljon likemmäksi ja hänen luomistyönsä ikuisessa elävässä luonnossa helpommaksi ymmärtää.

V. M.

Eino Maunula asustaa talossaan vaimonsa, kolmen lapsensa, sekä nais- ja miespalvelijan kanssa, nauttien suurta ymmärtämystä paikkakunnan väestön keskuudessa. K.m. keskuudessa hän on hyvin pidetty.

OPETTAJATAR ELSA REINILÄ 50-VUOTIAS

Heinäkuun 5 p:nä täytti Oulussa 50 vuotta opettajatar Elsa Reinilä. Hän on syntynyt Oulussa v. 1888. Käytyään Raahen kauppaopiston ja tultuaan ylioppilaaksi Oulun suom. jatko-opistosta hän suoritti kansakoulunopettajatutkinnon Raahen seminaarissa. Kuuromykkäinopettajaksi hän valmistui pari vuotta myöhemmin suoritettuaan opettajakokeet Kuopion kuuromykkäinkoulussa. Opettajana toimi neiti Reinilä aluksi Mikkelin kuuromykkäinkoulussa lyhyen ajan ja sen jälkeen kuulevien opettajana Oulun kaupungin kansakoulujen apukoulussa muutamia vuosia, tullen v. 1922 vakinaiseksi opettajaksi Oulun kuuromykkäinkouluun, jossa edelleenkin toimii.

Opettajana neiti Reinilä on erittäin taitava ja tarmokas. Siinä työssä hän on saanut kaikilta jakamattoman kiitoksen ja kunnioituksen. Hän ei tahdo antaa oppilailleen ainoastaan tietoja ja taitoa vaan myös, ja ennenkaikkea, hän on tahtonut kasvattaa heistä hyviä ja Jumalaapelkääväisiä ihmisiä. Hän on suorittanut kylvötyönsä rukouksin. Siunauksetta se työ ei voi jäädä.

Mutta hänen huolenpitonsa kuuromykistä ei ole rajoittunut yksinomaan koulun seinien sisälle, vaan monella tavalla on se jatkunut niiden ulkopuolellakin. Voimiaan ja aikaansä säästämättä, neuvoen ja opastaen on hän ohjannut koulusta poispäässeitä oppilaitaan vielä pitkät ajat senkin jälkeen. Oulun Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen toimintaan on neiti Reinilä myös ottanut osaa huomattavalla tavalla, ollen sen sihteerinä ja johtokunnan jäsenenä monet vuodet. Myös muihin harrastuksiin on häneltä riittänyt aikaa ja voimia. Erikoisesti mainittakoon hänen toimintansa N N K Y.ssä, jonka sihteerinä ja johtokunnan jäsenenä hän edelleenkin on.

Nuorekkaalle ja reippaalle 50-vuotiaalle opettajalleen ja ystävälleen tahtovat varmaankin kaikki Oulun koulun entiset oppilaat toivottaa nyt tämän merkkipäivän johdosta sydämmellisimmin onnea, terveyttä ja Jumalan runsainta siunausta. Jatkukoon vielä kauan hänen työpäivänsä kaari korkeana ja kirkkaana.

K. P.

POLKUPYÖRÄILIJÄN LIIKENNESÄÄNTÖJÄ

1) On ajettava aina tien oikeata puolta. Missä näkyväisyys on huono, on ajettava lähellä tien reunaa.

2) Pyöräilijän on ajettaessa pidettävä molemmat jalat polkimilla ja ainakin toinen käsi ohjaustangossa.

3) Pyöräilijä ei saa tarttua toiseen ajoneuvoon eikä muutenkaan vedättää itseään.

4) Kapeilla teillä ja vilkkaassa liikenteessä on rinnakkain ajaminen kielletty.

5) Ajosuunnan muutoksista on annettava käsimerkki.

6) Risteyksissä on konevoimalla käyvällä ajoneuvolla etuoikeus polkupyörän rinnalla.

7) Toisen henkilön kuljettaminen pyörän tangolla on kielletty. Jos pyörässä on erityinen laite, on täysikasvuinen oikeutettu kuljettamaan polkupyörällä yhden enintään 10 vuoden ikäisen lapsen.

8) Polkupyörän pitää olla luotettavassa ja kestävässä ajokunnossa. Polkupyörässä tulee olla soittokello tahi muu äänimerkinantolaite, takalokasuojan tulee ainakin alaosaltaan olla valkoiseksi maalattu. Pyörän takana pitää olla punaista valoa heijastava laite, esim. kissansilmä ja pimeässä ajoa varten pyörän etuosassa valkoista valoa heijastava lyhty.

9) Pyöräilijä ajakoon aina niin, ettei joudu äkkiä ja voimakkaasti jarruttamaan, sillä sellainen jarrutus kaataa aina pyörän.

10) Pyöräilijä muistakoon, että yhteentörmäyksissä hänelle aina käy pahimmin. Sen vuoksi: "Ei poljeta toisiamme varpaille", sanoi sääski hevoselle.

Tietoja ulkomailta

70 vuotta täytti toukokuun 17 p:nä *I. C. V. Westphall* Charlottenlundissa Kööpenhaminan lähellä. Hän on tunnettu Suomi-ystävä ja nauttii suurta arvoa pohjoismaiden k.m. keskuudessa. W. on paljon matkustellut, käyden m.m. kolmasti maassamme sekä Afrikassakin. Tanskan kuningas on antanut hänelle hopeamitalin tunnustukseksi uhrautuvasta työstään k.m. sivistyspyrkimysten edistämiseksi. Lukuisat suomalaiset, jotka ovat joutuneet herra Westphallin kanssa tekemisiin, säilyttävät mielissään kuvan vilkkaasta, miellyttävästä ja avuliaasta henkilöstä, joka käyttää erikoisen kaunista ja selvää viittomakieltäkin. Toivotamme, vaikkakin myöhään, tälle ystävällemme edelleenkin pirteätä mieltä ja jatkuvia vuosia.

Pohjoismainen k.m. kongressi, joka oli toivottu pidettäväksi Tukholmassa 1939 järjestettävien C. I S. S:n maailmanmestaruuskilpailujen yhteydessä, onkin siirretty vuoteen 1940, niinkuin Ruotsin k.m. lehdet kertovat. Ikävä asia, koska muuten olisimme saaneet „kaksi kärpästä yhdellä iskulla". Harvallahan lienee varaa kahdesti matkustaa ulkomaille, jos tahtoisikin osallistua molempiin suurjuhliin.

Tietoja kotimaasta

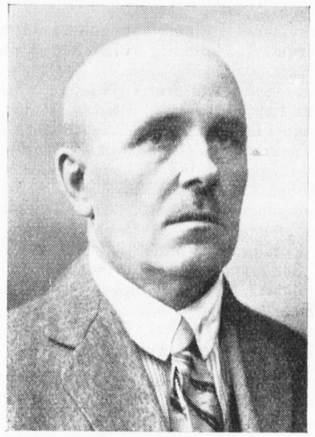

Armas Vilkki Turussa täytti kesäkuun 12 p:nä 60 vuotta. Päivän sankaria kävi onnittelemassa hänen huvilallaan Kakskerrassa m. m. Turun Kuuromykkäinyhdistyksen, Urheiluseura Valppaan ja Shakkiseuran lähetystöt. Hän sai paljon arvokkaita muistolahjoja. Toivotamme vielä runsaasti terveyttä ja elinvuosia pidetylle toverille ja johtomiehelle.

Hopeahäitään viettivät *Emma* ja *Oskari Louttu* toukok. 4 päivänä Sammaljoella. Sukulaisia ja ystäviä oli runsaasti kokoontunut juhlaan, lauluin ja puhein merkkipäivää viettämään heidän vierasvaraisessa kodissaan, joka sijaitsee Tyrväässä Sammaljoella. Itse he ovat sen rakennuttaneet ja onkin se hyvin ajanmukainen. Nykyään on talo siirtynyt heidän tyttärelleen ja Emma ja Oskari Louttu asuvat heitä varten rakennetussa asunnossa, joka sijaitsee päätilan vieressä ja sisältää 3 huonetta Toivomme, että tämä pari saisi elää vielä moniaita onnekkaita vuosia tässä pienessä pesässään ja nauttia lepoa ja rauhaa raskaasta työstä päästyään.

Toivotamme heille onnea ja menestystä eteenpäinkin!

Matkalippualennuksia Rautatiehallitus on myöntänyt seuraaviin tilaisuuksiin matkustaville *kuuromykille* ja *ohjelmansuorittajille 50 %:n alennuksen* matkalippujen hinnoista:

Joensuussa elokuun 20—21 päivinä, *Hämeenlinnassa* syyskuun 3—4 päivinä, *Pietarsaaressa* syyskuun 24—25 päivinä ja *Kotkassa* lokakuun 1—2 päivinä pidettäville esitelmäpäiville. Näihin tilaisuuksiin matkustaville *kuuleville* Liiton ja yhdistysten jäsenille on myönnetty *25 %:n alennus*. Alennus on voimassa 6 päivää ennen ja 6 päivää jälkeen kunkin tilaisuuden.

Lähtöasemalla ostavat kuuromykät ja ohjelmansuorittajat menolipun määräpaikkaan ja pyytävät sen leimattavaksi aseman nimileimalla. Sen ohella heidän tulee pyytää 50 % alennukseen oikeuttava todistuskaavake B n:o 118 B, johon on leimattu aseman nimi ja päiväleima. Muut Liiton ja yhdistysten jäsenet ostavat 25 % alennukseen oikeuttavat 1 ½ menolippua, todistuskaavake n:o 118 A. Todistuksen tulee esitelmäpäiväin järjestäjäin täyttää ja varustaa Liiton leimalla. Paluumatkaa varten ovat ostetut matkaliput voimassa yhdessä edellämainitulla tavalla täytetyn ja leimatun todistuksen kera. Todistus on matkan päättyessä yhdessä matkalippujen kera luovutettava konduktöörille.

Merkkipäiviä. Neiti *Ina Norjajoki* Porissa täyttää 60 vuotta elokuun 6 p:nä. Taiteilija *Lauri Vainola* Hausjärvellä täyttää 50 vuotta elokuun 13 p:nä.

Salon Kuuromykkäinyhdistyksen kesäjuhlaa vietettiin Salossa Palokunnantalolla sunnuntaina t.k. 3 p:nä. Saapuvilla oli neljättäkymmentä henkeä. — Ohjelman aloitti neiti M. Nieminen tervehdyspuheella, jonka jälkeen rva Katri Pitkänen piti esitelmän kodista ja perhe-elämän onnen perusteista. Hra Elias Savisaari puhui muistosanoja äskettäin manalle menneistä toimittaja John Sundbergista ja taiteilija Sävele Angervosta. Toimittaja Rurik Pitkänen piti esitelmän Hollannista, sen maasta ja kansasta. Hra Elias Savisaari Turun k.m. Raittiusseuran lähettämänä piti raittiusesitelmän ja hra Armas Vilkki puhui sekä vakavaa että huumoria. Väliajalla pidettiin Turun miesten ja Salon naisten välinen munankuljetusviestinjuoksu, jonka turkulaiset voittivat. Toiseksi ottelivat samassa lajissa Turun ja Salon miehet, ollen turkulaiset tällöinkin ylivoimaisia. Yksityisistä juoksijoista palkittiin 1. A. Forsell, 2. K. Hakala, 3. A. Forsell. Pilvinen ja sadetta uhkaava taivas kai esti Salon ympäristöläisiä suuremmalla joukolla saapumasta kesäjuhlilleen, vaikka mitään sadetta sentään ei onneksi tullut.

Raskas murhe kohtasi k.m. Simo Paavilaisen perhettä Säkkijärven Vilajoella. Hänen 13-vuotias poikansa Veikko Ilmari joutui auton ruhjottavaksi helluntai-aamuna ollessaan matkalla kirkkoon.

Tämä poikasen kirkkomatka muuttui näin ijäisyysmatkaksi. Jumala kutsui pois hänet täältä synnin, kurjuuden ja kiusausten maasta taivaalliseen kirkkoon, jossa Veikkopoika nyt saa ikuisesti laulaa kiitosvirttä enkelien kanssa. Syvä järkytys ja suru vallitsee vanhempien, siskon ja veljien sydämissä, mutta he etsivät lohdutusta taivaalliselta Isältä ja pyhästä sanasta. Isä ja äiti käsittävät niin hyvin, että murheen ja ristin kautta laupias Herra Jumala vetää meitä syntisiä luoksensa.

Veikon haudalla oli paljo ihmisiä ja hartaina kuunneltiin pastori Vähäpassin voimallista puhetta. Hän puhui niin selvästi, että kuurotkin ymmärsivät melkein joka sanan. Kumpu peittyi kauniista kukista ja seppeleistä, joilla monet rakkaat kädet kaunistivat nuorena ja viattomana nukkuneen Veikko-pojan viimeisen leposijan. Eräs rva lausui lyhyen muistorunon: »Veikon haudalla». (In memoriam.)

Autuas hän, joka vaeltaa pyhillä teillä, kun taivaasta kutsumus käy ja kuolema vastahan saa;

autuas hän, joka nuorena Herraa jo etsii, sanankuulohon intomielin iäss' lapsen jo kiiruhtaa.

Osa ihana, Veikko, on sulla — osa taivaassa autuasten ja enkelten kuorossa kiittäin sun äänesi sorjana soi.

Sinut äkisti Herra pois kutsui — — — kuin salama taivaalta iskee,

syvä murhe ja kaipaus meillä sun mentyäs' osana on;

vaan murheeseen lohdun me saamme: sä taivalsit Jumalan teitä,

viatonna ja puhtaana vain sinut kuolema kohtasikin.

Et kerinnyt Helluntai-kirkkoon, minne riemuiten pyörällä riensit,

vaan Jumalan luona on sulla nyt ikuinen Helluntai.

Auttakoon Herra nyt meitä, murtamia murheen synkän, että laillasi, — lapsenmielin mekin taivasta etsimmekin ain'!

Uinu rauhassa kukkien alla, sydänilomme, toivomme lapsi,

uinu rauhassa, — muistosi kallis ei mielistä hälvetä voi.
Siunattu muistosi olkoon, poikamme kallis ja armas,
Herra sinut antoi ja otti, iät' kiitetty olkoon Hän!

Olkoon tämä järkyttävä tapaus vakavana varoituksena meille jälkeenjääneille! Jokainen päivä on elettävä niinkuin se olisi viimeinen. Kuolema vaanii joka paikassa, eikä se kysy meidän mieltämme korjatessaan saaliinsa. Jumala antakoon armossaan meille autuaan lopun ja valvokaamme ja rukoilkaamme alituiseen.

Eräs haudalla ollut.

Huhtikuulla kuoli äkkiä sydäntautiin kuuromykkä *Yrjö Sandelin* Peräseinäjoen Kihniöllä Hän oli käynyt Oulun Kuuromykkäinkoulun. Hän otti osaa kuuromykkäin yhteisrientoihin ja oli erittäin ystävällinen ja herttainen. Hän oli joitakin vuosia Seinäjoen k.m. yhdistyksen jäsen. Tarkempia tietoja en ole saanut. *K. A. S.*

Toukokuun 15 p:nä kuoli kodissaan Ylistarossa työmies (kuuromykkä) *Siimon Oskari Kuusisto* lähes 45-vuotiaana.

Hän oli syntynyt Ylistarossa v. 1884. Kävi Jyväskylän kuuromykkäinkoulun rva Olga Koskisen oppilaana. Nuorena hän oli terve reipas ja nopealiikkeinen, josta syystä toverit antoivat hänelle viittomanimen »terve». Hän oli ahkera työmies ja aherteli monilla työaloilla, kunnes joutui raskaaseen työhön Ylistaron tiilitehtaaseen, jossa työskenteli menestyksellä 18 vuotta, kunnes vaikea syöpätauti pakotti hänet luopumaan työstä ja viimein vuoteeseen, jossa sai kamppailla toista vuotta. Hän oli innokas Seinäjoen K.m. yhdistyksen jäsen. Kuolinvuoteella hän tuli myös tuntemaan tämän maailman katoavaisuuden ja luotti Jeesuksen veriarmoon. Hänet haudattiin 22 p:nä toukokuuta Ylistaron hautausmaahan. Omaiset ja paikkakunnan kuuromykät olivat häntä saattamassa viimeisellä matkalla. Seinäjoen k.m. yhdistyksen puolesta olivat läsnä Kustaa Somppi ja Antti Härmä, jotka laskivat Seinäjoen k.m. yhdistyksen seppeleen y.m. Omaisten ja työtoverien seppeleet laskettiin. Haudalta palattiin hänen kotiinsa muistoa viettämään, jossa K. Somppi piti hengellisen puheen. Suremaan jäi lähinnä puoliso ja tytär.

Turun kuurojenkoulusta saivat päästötodistuksen seuraavat oppilaat: Vieno Tuulikki Siivonen Lahdesta, Vappu Linnea Auvonen Raisiosta, Maire Sofia Heinonen Keski-Lohjalta, Armas Heikki Hautakangas Ähtäristä, Sylvi Esteri Nordman Pihlavasta, Aaro Ilmari Voimala Korkeakoskelta, Esko Sulo Olavi Eskola Mellilästä, Kalle Oskari Tuominen Koijärveltä, Lotta Iris Mirjam Hyöky Kymistä, Erkki Edvard Nordberg Helsingistä, Antti Mikael Pellinen Länkipohjasta, Vuokko Aino Aallotar Mäkilä Karjalasta T.l., Tuure Ensio Vallenius Perniöstä, Maire Toini Vanhanen Kaukilasta, Allan Arvid Rannikko Salosta, Aune Helka Annikki Sainio Kiukaisista, Saima Johanna Koivuluoma Kankaanpäästä, Ossi Jaakko Laurikainen Parkanosta, Frans Jaakko Mäkinen Huittisista, Hilkka Orvokki Jokiranta Helsingistä, Toivo Gunnar Silta Tampereelta, Osmo Aarne Entelä Helsingistä, Viljo Johannes Rovio Pomarkusta, Mirja Helena Vanhanen Kaukilasta, Maire Matilda Eskola Porista, Kerttu Lemmikki Salomaa Kruusilasta, Pirkko Orvokki Honkavaara Porvoosta, Eeva Johanna Mäenpää Harjavallasta, Anni Josefiina Niemi Tampereelta.

Kuopion kuurojenkoulusta pääsivät seuraavat oppilaat: Hellin Pyykönen Ristiinasta, Helmi Tolvanen Rantasalmelta, Eeva Markola Säiniöltä, Elli Viljaranta Luhangasta, Lyyli Huunonen Johanneksesta, Greetta Haapiainen Lappeenrannasta, Iines Rokka Humaljoelta, Liisa Porkka Loimolasta, Maire Kaikko Värtsilästä, Yrjö Sahlman Onttolasta, Erkki Ikävalko Säiniöltä, Martti Koponen Kuopiosta, Johannes Jantunen Sairalasta, Aimo Muhonen Makkolasta, Juho Pussinen Paukkajasta, Kalle Laari Savitaipaleelta, Toivo Korhonen Laukaasta, Eelis Levänen Jäppilästä, Heimo Tingander Kausalasta, Kauko Hovi Ojajärveltä, Aarre Helkala Elimäeltä, Vilho Heikkinen Muuruvedeltä, Unto Markkanen Tainionkoskelta, Veikko Ikonen Joroisista.

Jyväskylän kuuromykkäinkoulusta saivat päästötodistuksen: Rauha Eliisa Hallinen Lehtimäeltä, Eino Siimon Kuusisto Jalasjärveltä, Hilja Luukkainen Ruskealasta, Maria Luukkainen Ruskealasta, Varma Maria Pietilä Lopista Tl., Siiri Maria Rautiainen Säyneisistä, Maja Liisa Bromels Helsingistä, Jaakko Ensio Buljugin Sortavalasta, Ernest Johannes Nurmikivi Perttelistä, Tuomas Evertti Revonniemi Alatorniosta, Irene Edit Elvira Valkeapää Kotkasta.

Mikkelin kuuromykkäinkoulusta pääsivät koulun kurssin suorittaneina: Martta Mulari Malmilta, Hilda Seppänen Suomussalmelta, Ilta Hietala Säkylästä, Helle Kytöniemi Virroilta, Laura Virtanen Heinolasta, Katri Rissanen Varpaisjärveltä, Saara Jäntti Lohjalta, Aini Piittisjärvi Pudasjärveltä, Annikki Salopaju Haukipuhtaalta, Vieno Karjula Sievistä, Helvi Ahola Vuoksenniskalta, Johanna Margareta Vuorimaa Kristiinankaupungista, Oiva Riikonen Pyhäjärveltä Vp.l, Hilpas Toivonen Uudeltakirkolta, Taisto Vepsä Lauritsalasta, Vilho Laukkanen Kurkijoelta, Arvi Rauhala Laihialta, Ensio Kinnari Akaasta, Erkki Rouhikko Merikarvialta, Arvo Jussila Eurajoelta, Vilho Riihikoski Reposaaresta, Sulo Mäkelä Sydänmaasta, Jouko Välimäki Lapualta, Uuno Palola Nuojuasta, Oskari Ojanperä Härmästä, Toivo Saarisalmi Nummelasta, Eino Vanhanen Muolaasta, Kaino Johannes Levonmäki Pusulasta, Onni Sylander Sysmästä, Vilho Hannikainen Punkaharjulta.

Jumalanpalveluksia. *Sammaljoen kirkossa* on kuuromykkäin jumalanpalvelus ynnä Herran Ehtoollinen lauantaina 16 p. heinäkuuta klo 18 (6 ip.). Samoin *Kiikan kirkossa* sunnuntaina 17 p. heinäkuuta kuulevien jumalanpalveluksen jälkeen n. klo 12.

Pohjois-Karjalan kuurojen yhdistys järjestää esitelmäpäivät Joensuussa Nuorisoseurojen talossa elok. 21 p:nä, klo 10. Ohjelmasta mainittakoon avauspuhe, kertomus, esitelmä, väliaika, (kahvitarjoilua) puhe, esitelmä, vapaaseurue y.m. Pääsymaksu on. Herra Rurik Pitkänen lupautui tulemaan esitelmänpitäjäksi. — Joensuussa on maatalousnäyttely ja 50-vuotisjuhlat 20–21 pnä. Luultavasti Presidentti Kallio tulee sinne. Toivotaan, että kuurot kohtalotoverit läheltä ja kauempaakin saapuvat näihin tilaisuuksiin. Tervetuloa Karjalaan. 50 % alennus rautatielippujen hinnoista on saatu. Johtokunnan puolesta.

A.Oinonen.

Alavuden kuuromykkäin yhdistyksellä on kesäkokous hyvällä ohjelmalla heinäk. 24 p. Naaralan talossa.
Tervetuloa. *Johtokunta.*

Forssan kuurojen kerho järjestää esitelmäpäivät heinäk. 30—31 päivinä työväentalolla. Lauvantaina klo 19 on ohjelmallinen ilta ja sunnuntaina ap. tehdään huviretki Jokioisten kartanoon. Puhujiksi on pyydetty rva K. Pitkänen ja hra R. Pitkänen. Asuntoa haluavat voivat ilm. hra L. Liljalle, Forssa. Tervetuloa! *Johtokunta.*

KIIKAN ja SEN YMPÄRISTÖN K.M.Y. HEFFATA
järjestää
Hengelliset juhlat ja **esitelmäpäivät**
Tyrvään rukoushuoneella (Vammalassa) elokuun 21 päivänä. Ohjelmansuorittajina opettaja Hanhijärvi, kirkkoherran rouva E. Maja, pastori Paljakka, rovasti Svanberg ja pastori Innola.
Lopuksi kuurojen kuorolaulua. · Tervetuloa!

Sydämellinen kiitokseni kaikille niille, jotka muistivat minua 60-vuotispäivänäni.
Turussa 15. 6. 1938. *Armas Vilkki.*

Karjanhoitaja
saa heti paikan **Akseli Ritalan talossa.** Os. *Tyrvää. Kaukola.* Hyvä palkka.

Helsinki 1938, Kirjapaino Oy Surdus